QORTI KOSTITUZZJONALI

IMĦALLFIN

S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 11 ta' Marzu, 2024.

Numru 2

Rikors numru 57/18/2 AF

Alfred Degiorgio

v.

L-Avukat Ġenerali u l-Kummissarju tal-Pulizija, u b'digriet tal-21 ta' Mejju 2018 ġew awtorizzati jintervjenu fil-proċeduri Dr Peter Caruana Galizia, Matthew Caruana Galizia, Andrew Caruana Galizia u Paul Caruana Galizia

1. L-attur appella mis-sentenza li l-Qorti Ċivili, Prim'Awla tat fit-23 ta' Mejju 2022 u li biha għażlet li ma teżerċitax is-setgħat tagħha taħt l-Art. 4(2) tal-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea u l-Art. 46(2) tal-Kostituzzjoni, peress li l-attur kellu rimedju ordinarju li għamel użu minnu. Bil-kawża l-attur ikkontesta r-Regolamenti dwar l-Ipproċessar ta' Data Personali fis-

settur tal-Komunikazzjonijiet Elettroniċi (Leġislazzjoni Sussidjarja 440.01) li jimplimentaw Direttiva 2006/24 tal-Parlament Ewropew.

2. Il-fatti rilevanti ġew spjegati hekk mill-Ewwel Qorti:

"Ikkunsidrat illi permezz ta' dawn il-proċeduri, ir-rikorrent qiegħed jattakka it-Tieni Taqsima – Żamma ta' Data tar-Regolamenti dwar l-Ipproċessar ta' Data Personali fis-Settur tal-Komunikazzjonijiet Elettroniċi (Leġislazzjoni Sussidjarja 586.01). Ir-rikorrent jgħid illi l-applikazzjoni ta' dawn ir-Regolamenti sabiex inġabret data mill-operaturi ta' servizzi ta' komunikazzjoni fl-'Inkjesta Dwar Spluzjoni fuq Vettura Ġewwa Bidnija Road, Mosta, fejn Mietet Persuna Riekba fl-istess Vettura fis-16 ta' Ottubru 2017' hija illegali u bi ksur tad-drittijiet fundamentali tiegħu kif sanċiti mill-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni, l-artikoli 6 u 8 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-artikoli 7, 8, 11 u 52(1) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea.

Jirrizulta illi fis-16 ta' Ottubru 2017 infetħet Inkjesta Maġisterjali 'Dwar Splużjoni fuq Vettura Ġewwa Bidnija Road, Mosta, fejn Mietet Persuna Riekba fl-istess Vettura.' Fl-atti ta' dik l-inkjesta nġabret data miżmuma minn operaturi tas-servizzi ta' komunikazzjoni abbażi tal-imsemmija Regolamenti kif emendati permezz tal-Avviż Legali 198 tal-2008.

Fil-5 ta' Diċembru 2017 ir-rikorrenti u oħrajn tressqu b'arrest quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti Istruttorja u akkużati fost affarijiet oħra bl-omiċidju ta' Daphne Caruana Galizia. Waqt il-kumpilazzjoni tal-provi fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Keith Arnaud u Spettur Kurt Zahra) vs George Degiorgio et, il-Prosekuzzjoni ressqet provi miġbura bis-saħħa ta' dawk ir-Regolamenti.

It-Tieni Taqsima - Żamma ta' Data tar-Regolamenti dwar l-Ipproċessar ta' Data Personali fis-Settur tal-Komunikazzjonijiet Elettroniċi, liema taqsima daħlet fis-seħħ permezz tal-Avviż Legali 198 tal-2008, hija effettivament l-implimentazzjoni fil-liġi tagħna tad-Direttiva 2006/24/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006 dwar iż-żamma ta' data ġenerata jew ipproċessata b'konnessjoni mal-provvista ta' servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjoni elettronika jew ta' networks ta' komunikazzjoni pubblika u li temenda d-Direttiva 2002/58/KE, magħrufa aħjar bħala Data Retention Directive.

*Ġara li permezz ta' deċiżjoni tat-8 ta' April 2014, fil-kawża **Digital Rights Ireland v Minister for Communications, Marine and Natural Resources**, il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, wara li qieset it-talba magħmula lilha għal deċiżjoni preliminari dwar il-validità tad-Direttiva 2006/24/KE, ikkonludiet illi din id-Direttiva hija fil-fatt invalida*

għaliex tikser il-prinċipju tal-proporzjonalità fid-dawl tal-artikoli 7, 8 u 52(1) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, jiġifieri ir-rispett għall-ħajja privata u tal-familja, tal-protezzjoni tad-data personali u li kull limitazzjoni fl-eżerċizzju ta' dawn id-drittijiet għandha tkun prevista mil-liġi u għandha tirrispetta l-essenza ta' dawk id-drittijiet u l-libertajiet.

Wara li ngħatat din is-sentenza, ir-Regolamenti in kwistjoni baqgħu fis-seħħ kif kienu, kif fil-fatt ġara f'diversi pajjiżi oħra tal-Unjoni Ewropea. Ir-rikorrent jargumenta li ladarba l-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea sabet illi d-Direttiva 2006/24/KE hija invalida għaliex leżiva tad-drittijiet fundamentali, mela r-Regolamenti li daħlu fis-seħħ permezz tal-Avviż Legali 198 tat-2008 huma leżivi wkoll stante li huma l-implimentazzjoni tad-Direttiva u għalhekk kwalunkwe data miġbura bis-saħħa ta' din il-liġi hija illegali u ma tistax tiġi użata fil-proċedura kriminali kontra r-rikorrent. Huwa jallega wkoll illi l-użu ta' din id-data fil-proċeduri kriminali jikkostitwixxi ksur tad-dritt tiegħu għal smigħ xieraq.

Jirriżulta li fil-mori ta' dawn il-proċeduri, ir-rikorrent, flimkien ma' ħuħ George Degiorgio u Vincent Muscat, tqiegħdu taħt l-Att ta' Akkuża 7 tal-2019. L-akkużati ressqu diversi eċċezzjonijiet li ġew miċħuda mill-Qorti Kriminali permezz ta' deċiżjoni tat-30 ta' Ottubru 2020. Permezz ta' sentenza tat-22 ta' Settembru 2021, il-Qorti tal-Appell Kriminali rriformat is-sentenza tal-ewwel Qorti billi laqgħet numru ta' eċċezzjonijiet u ordnat l-isfilz ta' parti mix-xhieda tal-Ispetter Keith Arnaud indikati f'dawk l-eċċezzjonijiet u kkonfermat il-bqija tas-sentenza tal-ewwel Qorti.

Mis-sentenza tal-Qorti Kriminali jirriżulta li r-rikorrent fil-fatt ressaq numru ta' eċċezzjonijiet quddiem dik il-Qorti fejn essenzjalment kien qiegħed jgħid illi l-Qorti għandha tordna:

> *"L-isfilz ta' dik il-parti tax-xiehda tal-Ispettur Arnaud fejn huwa jitkellem dwar l-informazzjoni miksuba minghand is-socjetà Vodafone fejn din tal-ahhar intalbet taghmel decoding ta' smses billi din il-prova giet miksuba illegalment, kif allura hija inammissibli ghall-istess mottiv fejn dawn ix-xhieda indikaw lill-investigaturi f'hiex kien jikkonsisti dan il-messagg li attiva il-bomba. Bl-istess mod l-akkuzati jitolbu l-isfilz u tnehhija ta' kull referenza ghall-allegat sms #REL1 =ON mit-traskrizzjoni tax-xiehda ta' l-esperti Richard Fennern u William Schute (Eccezzjoni numru 9, 50, 105 u 106)."*

Il-Qorti Kriminali qieset li r-rikorrent, flimkien ma ħuħ l-akkużat George Degiorgio, kienu qed joġġezzjaw għal:

> *"prova li temergi minn informazzjoni moghtija mill-provdituri tas-servizz u dan bis-sahha ta' l-Avviz Legali 198 ta' l-2008 u t-Taqsima II tar-Regolamenti Dwar l-Ipprocessar ta' Data Personali fis-Settur tal-Komunikazzjonijiet Elettronici (Legislazzjoni Sussidjarja 440.01) li bis-sahha ta' l-istess giet implimentata fil-ligi taghna d-Direttiva 2006/24/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006 dwar iz-zamma ta' data generata jew processata b'konnessjoni mal-provvista ta'*

servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjoni elettronika jew ta' networks ta' komunikazzjoni pubbblika u li temenda d-Direttiva 2002/58/KE.

Jishqu illi din id-Direttiva giet dikjarata invalida ghal finijiet u effetti kollha tal-ligi b'sentenza moghtija nhar it-8 ta' April 2014 mill-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropeja fl-ismijiet Digital Rights Ireland Ltd. v Minister for Communications Marine And Natural Resources."

Madanakollu, il-Qorti Kriminali kompliet billi kkunsidrat illi din id-deċiżjoni ma kienitx l-uniku waħda in materja u għaddiet sabiex qieset dak li qalet il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea f'deċiżjonijiet sussegwenti kif ukoll dwar l-import tad-Direttiva 2006/24/KE u d-Direttiva 2002/58/KE dwar l-ipproċessar tad-data personali u l-protezzjoni tal-privatezza.

Fid-dawl ta' dan kollu, il-Qorti Kriminali ikkonkludiet kif ġej:

"Illi allura imfassal dan il-qafas legislattiv dwar l-interpretazzjoni tal-ligi komunitarja kif implimentata fil-legislazzjoni nazzjonali, ghalkemm l-Legislazzjoni Sussidjarja 586.01 fid-definizzjoni taghha ta' reat gravi tindika dawk ir-reati li igorru piena ta' aktar minn sena prigunerija, li fil-fehma tal-Qorti ma hijiex in linja mal-fehma espressa mill-Qorti tal-Gustizzja Ewropeja iccitata hawn fuq in extenso, madanakollu meta applikat ghal kaz in dizamina u li issa jinsab taht il-lenti tal-Qorti, ma jistax jinghad illi l-investigazzjoni tar-reat ta' omicidju ta' gurnalista investigattiva li kellha riperkussjonijiet serji fuq is-sigurta' nazzjonali fil-pajjiz, liema riperkussjonijiet inhassew kemm fuq bazi nazzjonali kif ukoll dak ewropew u internazzjonali, ma taqax fid-definizzjoni ta' proporzjonalità li l-ligi tfittex li thares bejn kif inghad min naha l-wahda il-harsien tas-sigurta nazzjonalità u l-prevenzjoni u investigazzjoni ta' reati gravi u minn naha l-ohra l-harsien tal-jedd tal-individwu ghar-rispett lejn il-hajja privata u tal-protezzjoni tad-data. Dan ifisser illi ghalkemm huwa minnu illi llum l-access b'mod indiskriminat ghad-data tal-utenti ta' servizz ta' telekomunikazzjoni anke sabiex tithares is-sigurta' nazzjonali ghandu jigi pprojbit billi huwa leziv tad-drittijiet fondamentali tal-bniedem kif hawn fuq imfisser, madanakollu f'dan il-kaz ghandha tapplika dik id-deroga mahsuba fid-dritt ewropew applikabbli ghal investigazzjoni bhal dak in dizamina ta' reat kriminali gravi fejn l-akkuzati jinsabu mixlija mhux biss bir-reat ta' omicidju izda ukoll b'dak tal-kriminalità organizzata.

Dan ifisser illi l-akkuzati ma ghandhomx ragun fl-eccezzjonijiet minnhom ventilati marbuta mal-prova li l-Prosekuzzjoni qed tfittex li taghmel dwar l-intercettazzjoni tal-apparat cellulari u elettroniku li kien l-istrument li serva ghal kommissjoni tal-qtil ta' Daphne Caruana Galizia, biex b'hekk meta jitpoggew fuq il-mizien tal-gustizzja l-interessi tal-privat u l-interessi tas-socjetà, il-mizien certament, f'dan il-kaz, ser ixaqleb favur il-harsien tal-bosta mill-kummissjoni ta' reat gravi bhalma hu dak li jinsab issa taht il-lenti tal-Qorti u li qajjem mhux biss ghagha nazzjonali izda ukoll internazzjonali.

Illi finalment jinghad illi l-informazzjoni kollha miksuba minn ghand il-provdituri tas-servizz ghalkemm kienet wahda wiesgha kienet giet

awtorizzata mill-Magistrat Inkwirenti permezz ta' diversi digrieti moghtija minnu u li jinsabu esebieti fil-proces verbal.

Il-Qorti ghalhekk ma tistax tikkondividi l-fehma tad-difiza illi l-prova hija wahda inammissibbli ghax miksuba illegalment u cioè abbazi ta' ligi li giet iddikjarat invalida, billi l-interpretazzjoni kostanti moghtija ta' din il-ligi hija wahda li tippermetti ir-ritenzjoni ta' u l-access ghal data fil-kaz ta' twettiq ta' reat jew reati serji u gravi li jimminaw is-sigurta' nazzjonali bhal dawk li dwarhom l-akkuzati jinsabu mixlija. Fuq kollox ghalkemm l-Inkwirenti kien hatar diversi esperti tal-informatika b'nomina wiesgha, u dan meta l-investigazzjoni bdiet tiffoka fuq l-uzu ta' apparat cellulari bhala l-ghodda sabiex gie kommess id-delitt, jidher illi b'diversi digrieti dawn l-esperti gew awtorizzati jiksbu informazzjoni specifika sabiex b'hekk ma jistax jinghad li kien hemm dak l-access ġġeneralizzat, indiskriminat u mingħajr distinzjoni tad-data kollha dwar it-traffiku u tad-data kollha dwar il-lokalizzazzjoni tal-abbonati u tal-utenti rreġistrati fir-rigward tal-mezzi ta' komunikazzjoni elettronika. Jinghad finalment illi kienu l-akkuzati Degiorgio stess li fil-kors tax-xiehda ta' Jason Pavia (rapprezentant Vodafone) in kontro-ezami, tallbuh jindika n-numru ta' utenti li qabbdu mac-cell towers li kienu ta' interess fl-investigazzjoni fil-hinijiet u d-dati li dwarhom saret din ir-ricerka b'mod indiskriminat. Jidher izda illi Pavia ma setax jaghti din l-informazzjoni ghaliex stqarr illi l-ipprocessar ta' din id-data ta' eluf ta' nies mhux marbuta mal-kaz ma setatx issir minn naha tal-kumpanija. Kif jistghu allura l-akkuzati fl-istess nifs jistqarru illi l-ligi li abbazi ta' l-istess setghet tinkiseb din l-informazzjoni hija illegali?

Ghal dawn il-motivi dawn l-eccezzjonijiet (numri 9, 50, 105 u 106) qed jigu michuda".

3. Kien fit-18 ta' Mejju 2018 li l-attur fetaħ il-kawża u talab lill-Ewwel Qorti sabiex:

"1. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-Avviz Legali 198 tal-2008 u t-Taqsima II tar-Regolamenti dwar l-Ipprocessar ta' Data Personali fis-Settur tal-Komunikazzjonijiet Elettronici (Legislazzjoni Sussidjarja 440.01), in kwantu jimplimentaw d-Direttiva 2006/24/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006, dwar iz-zamma ta' data generata jew processata b'konnessjoni mal-provvista ta' servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjoni elettronika jew ta' networks ta' komunikazzjoni pubblika u li temenda d-Direttiva 2002/58/KE huma invalidi, nulli u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

2. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-Avviz Legali 198 tal-2008 u t-Taqsima II tar-Regolamenti dwar l-Ipprocessar ta' Data Personali fis-Settur tal-Komunikazzjonijiet Elettronici (Legislazzjoni Sussidjarja 440.01) jiksru l-Artikolu 7 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, l-Artikolu 8 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, l-Artiklu 11 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, l-

Artikolu 52(1) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea u l-Artikolu 8 tal-Konvenzjoni Ewropea maghmula parti mill-ligi ta' Malta bis-sahha tal-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea (Kap. 319 tal-Ligijiet ta' Malta).

3. Tiddikjara u tiddeciedi illi l- Avviz Legali 198 tal-2008 u t-Taqsima II tar-Regolamenti dwar l-Ipprocessar ta' Data Personali fis-Settur tal-Komunikazzjonijiet Elettronici (Legislazzjoni Sussidjarja 440.01) jiksru l-provvedimenti tal-Artikolu 15 tad-Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tat-12 ta' Lulju 2002, dwar l-ipprocessar tad-data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjoni elettronika, kif emendata bid-Direttiva 2009/136/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-25 ta' Novembru 2009 ("Direttiva 2002/58" maghrufa bhala "E-Privacy Directive"), kif ukoll legislazzjoni ohra tal-Unjoni Ewropea dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-rigward tal-ipprocessar ta' data personali.

4. Tiddikjara u tiddeciedi illi l- Avviz Legali 198 tal-2008 u t-Taqsima II tar-Regolamenti dwar l-Ipprocessar ta' Data Personali fis-Settur tal-Komunikazzjonijiet Elettronici (Legislazzjoni Sussidjarja 440.01) jiksru l-garanziji kostituzzjonali u konvenzjonali, u d-drittijiet moghtija lil persuni f'Malta permezz tat-Trattati u l-legislazzjoni fuq imsemmija, kif ukoll l-Artikolu 65 tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

5. Tiddikjara ghalhekk illi l- Avviz Legali 198 tal-2008 u t-Taqsima II tar-Regolamenti dwar l-Ipprocessar ta' Data Personali fis-Settur tal-Komunikazzjonijiet Elettronici (Legislazzjoni Sussidjarja 440.01) huma invalidi, nulli u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

6. Tiddikjara u tiddeciedi illi kull data mizmuma mill-fornituri ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici accessibbli ghall-pubbliku jew ta' networks pubblici ta' komunikazzjoni, u kull access lill-awtoritajiet kompetenti u uzu ta' tali data hija llegali ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

7. Tiddikjara u tiddeciedi, ghalhekk, illi kull data migbura mill-operaturi tas-servizzi ta' komunikazzjoni skond il-legislazzjoni fuq imsemmija u migbura fl-Inkjesta dwar Spluzjoni fuq Vettura gewwa Bidnija Road, Mosta, fejn mietet persuna riekba fl-istess vettura bhar is-16 ta' Ottubru 2017 giet migbura illegalment u ghalhekk ma ghandha tintuza bl-ebda mod fil-kumpilazzjoni bhalissa pendenti quddiem l-Onorabbli Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja fl-ismijiet "Il-Pulizija (Spettur Keith Arnaud u Spettur Kurt Zahra) v. George Degiorgio et" u fi kwalunkwe procedura ohra kontra r-rikorrenti.

8. Tiddikjara u tiddeciedi wkoll illi l-uzu ta' tali data fi proceduri gudizzjarji li jinvolvu r-rikorrent jikkostitwixxi wkoll ksur tad-dritt fundamentali ta' smigh xieraq sancit fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (Kap. 319 tal-Ligijiet ta' Malta) u l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

> *9. Taghti wkoll dawk l-ordnijiet, tohrog dawk l-atti, u taghti dawk id-direttivi kollha necessarji sabiex tassigura t-twettiq tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrent".*

4. Il-konvenuti wieġbu *inter alia* li l-attur kellu rimedji ordinarji sabiex iħares il-jeddijiet tiegħu. L-attur għandu l-opportunità li jqajjem l-oġġezzjonijiet għall-provi quddiem il-Qorti Kriminali u dan permezz ta' eċċezzjonijiet preliminari. Għalhekk qalu li f'dan il-każ l-attur naqas milli jagħmel użu mir-rimedji ordinarji li tagħti l-liġi u li l-Qorti għandha tirrifjuta li tikkunsidra l-ilment tiegħu.

5. Bis-sentenza li ngħatat fit-23 ta' Mejju 2022 l-Ewwel Qorti laqgħet l-eċċezzjoni tal-konvenuti u lliberathom mill-osservanza tal-ġudizzju.

6. Kien għalhekk li fis-6 ta' Ġunju 2022 l-attur appella mis-sentenza, fejn ilmenta li l-Qorti Kriminali u l-Qorti tal-Appell Kriminali ma jiddeterminawx jekk liġi tiksirx il-jeddijiet fundamentali tal-persuna kif protetti mill-Konvenzjoni Ewropea (Kap. 319) u l-Karta tad-Drittijiet tal-Bniedem.

7. Permezz ta' tweġiba preżentata fil-21 ta' Ġunju 2022 il-konvenut qalu għalfejn din il-Qorti għandha tiċħad l-appell. L-istess għamlu l-intervenuti fil-kawża bit-tweġiba li ppreżentaw fit-12 ta' Lulju 2022.

Konsiderazzjoni.

8. Hu fatt li l-*proviso* għall-Artikolu 4(2) tal-Kap. 319 ma jagħmilx distinzjoni dwar jekk attur f'kawża ta' din ix-xorta huwiex jilmenta minn liġi partikolari jew aġir tal-eżekuttiv. Hu fatt ukoll li fis-sentenza **Digital Rights Ireland Ltd v. Minister for Communications, Marine and Natural Resources et** tat-8 ta' April 2014 il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (Grand Chamber) iddikjarat:

> *"Directive 2006/24/EC of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on the retention of data generated or processed in connection with the provision of publicly available electronic communications services or of public communications networks and amending Directive 2002/58/EC is invalid"*.

9. L-għan wara l-kawża kien ovvjament sabiex ma tintużax bħala prova kontra l-attur *kwalsiasi* data li nġabret dwaru, fil-proċeduri kriminali li ttieħdu kontrih u li fihom kien akkużat bil-qtil tal-ġurnalista Daphne Caruana Galizia (seba' u tmien talba tar-rikors maħluf).

10. Ġara però li fil-mori ta' din il-kawża seħħ żvilupp importanti. Fil-kawża kriminali (att ta' akkuża numu 7/2019) l-attur ammetta l-akkużi, u b'sentenza tal-14 ta' Ottubru 2022 ikkundannatu għall-perjodu ta' 40 sena priġunerija u ħlas ta' €42,930.70 spejjeż ta' perizji. L-akkużi kienu jinkludu *inter alia* l-omiċidju volontarju ta' Daphne Caruana Galizia u organizzazzjoni ta' għaqda bil-ħsieb li jitwettqu reati kriminali soġġetti għall-piena ta' priġunerija għal żmien erba' snin jew aktar u pparteċipaw

b'mod attiv fl-attivitajiet kriminali tal-għaqda. Għalkemm appella, b'sentenza tat-22 ta' Novembru 2023 l-appell kien miċħud.

11. Il-Qorti tosserva li b'digriet li ngħata fis-27 ta' Ottubru 2022 din il-Qorti stiednet lill-attur sabiex jiddikjara għadx għandu interess fil-kawża ġaladarba kien ammetta l-akkużi quddiem il-Qorti Kriminali u l-għan wara l-kawża kien sabiex ċertu provi miġbura ma jintużawx. B'nota preżentata fil-11 ta' Novembru 2022 l-attur iddikjara li kien għad għandu interess peress li kien appella mis-sentenza tal-Qorti Kriminali u *"f'każ li dak l-appell jintlaqa' l-proċeduri kriminali jkunu għad iridu jitkomplew"*. Fil-fatt l-appell kien qiegħed jiġi differit minn seduta għal oħra sakemm jinqata' l-appell.

12. Meta mbagħad il-Qorti tal-Appell Kriminali ċaħdet l-appell tal-attur, ħareġ b'raġunament differenti għalfejn kien għad għandu interess f'din il-kawża. Id-difensuri tal-attur għamlu referenza għall-kawża kostituzzjonali li hemm pendenti fil-Qorti Ċivili, Prim'Awla numru: 518/2022 u qalu li dik il-kawża jista' jkollha eżitu wkoll fuq din il-kawża.

13. Il-Qorti rat ir-rikors promotur ta' dik il-kawża u li fiha l-attur u ħuh li kien ko-akkużat, talbu dikjarazzjoni li ser ikunu leżi l-jedd fundamentali ta' smigħ xieraq għaliex wara li l-avukat ta' fiduċja tagħhom ma baqax

jassisthom, kienu assenjati avukat mill-Aġenzija tal-Għajnuna Legali. F'dik il-kawża l-ilmenti tal-attur huma li:

i. Ma ngħatawx l-opportunità li jfittxu u jinkarigaw avukat ta' fiduċja tagħhom u lanqas ma ngħataw żmien raġonevoli biex jagħmlu hekk;

ii. L-avukati assenjati lilhom mill-Aġenzija għall-Għajnuna Legali mhumiex f'pożizzjoni li jassistuhom b'mod adegwat għaliex għandhom bżonn żmien adegwat biex jippreparaw id-difiża, meħud inkonsiderazzjoni l-kwantità kbira ta' dokumenti;

iii. Il-ġurati mhux ser ikunu imparzjali għaliex il-każ ingħata pubbliċità f'Malta u fl-esteru;

14. Għalhekk talab, flimkien ma' ħuh, sabiex il-Qorti tiddikjara:

> *"i. Illi d-drittijiet tagħhom għal smigħ xieraq ser ikunu leżi u jkunu vjolati skont id-disposizzjonijiet tal-artitkolu 6(3) tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, u l-Artikolu 39(6)(b) tal-Kosituzzjoni ta' Malta;*
>
> *ii. Illi l-istess rikorrenti ma ngħatawx il-possibilita' u l-fakolta' li jinkarigaw konsulent legali tal-fiduċja tagħhom;*
>
> *iii. Illi l-konsulent legali mill-Aġenzija tal-Għajnuna Legali ġew imposti fuq l-istess rikorrenti;*
>
> *iv. Illi mingħajr preġudizzju għal dak espost fit-talba (c), l-istess konsulenti legali ma ngħatawx ħin adegwat u biżżejjed sabiex jeżaminaw ix-xhieda u d-dokumentazzjoni diġa' preżentati fl-atti proċesswali tal-proċeduri kriminali bil-ġuri, u li biha l-istess konsulenti*

legali inkarigati mill-Aġenzija tal-Għajnuna Legali ma humiex f'posizzjoni li jassistu u jiddefendu lill-istess rikorrenti bl-aħjar mod possibbli;

v. Illi l-għażla tal-ġurati ser tkun preġudizzjali fid-drittijiet fundamentali tal-istess rikorrenti;

vi. Illi jingħataw rimedju u/jew rimedji effettivi sabiex id-drittijiet tagħhom kif enunċjati jiġu salvagwardjati;

vii. Illi l-Qorti Kriminali fejn ser jiġi trattat il-ġuri tar-rikorrenti tiġi ordnata tissospendi l-proċediment tagħha sakemm dan ir-rikors jiġi trattat u deċiż finalment";

15. Jibqa' l-fatt li ġuri ma sarx għaliex l-attur u ħuh għażlu li jammettu l-akkużi kollha. Minkejja li appellaw u fl-appell *inter alia* kkontestaw l-ammissjoni, l-appell ġie miċħud u s-sentenza tal-Qorti Kriminali ġiet konfermata. Sentenza li llum hi ġudikat.

16. Il-kawża 518/2022, **Alfred Degiorgio v. L-Avukat tal-Istat et** li għadha pendenti m'għandha x'taqsam xejn mal-ammissjoni li rreġistra l-attur quddiem il-Qorti Kriminali. Fil-fatt dik il-kawża nfetħet meta kien għad irid isir il-ġuri u li eventwalment ma sarx għaliex l-akkużati ammettew għall-akkużi kollha.

17. Fiċ-ċirkostanzi l-Qorti hi tal-fehma li wara l-iżvilupp li seħħ fil-mori tal-appell, l-attur m'għadx għandu interess li jkompli bl-appell.

<u>Deċiżjoni</u>.

Għal dawn il-motivi ma tqisx iktar l-appell tal-attur. Spejjeż a karigu tiegħu ġaladarba baqa’ jinsisti fuq l-appell meta ma kellux l-interess meħtieġ.

Mark Chetcuti Prim Imħallef	Giannino Caruana Demajo Imħallef	Anthony Ellul Imħallef

Deputat Reġistratur
rm